

ИНФОРМАЦИЯ

Анализ на данните от системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), касаещи неразрешени в Европейския съюз (ЕС) генетично модифицирани храни и фуражи за първото тримесечие на 2020 г.

През първото тримесечие на 2020 г. по Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) е направена **една нотификация** за неразрешени в ЕС генетично модифицирани (ГМ) храни и фуражи, която касае храни. Тя попада в групата „зърнени храни и печива“ и е за недопуснат (отказан) внос.

Единствената нотификация за това тримесечие е за генетично модифициран ориз с произход от Китай, който притежава вмъкнат чужд ген, кодиращ Cгу IAb/Ac протеин.

В Европейския съюз има разрешени храни и фуражи съдържащи или получени от ГМ линии памук, царевица и соя, съдържащи гени, кодиращи Cгу протеини.

Cгу протеините, наречени още Cгу токсини са група белтъци, които имат общ механизъм на действие, обуславящ устойчивостта към неприятели на ГМ линиите растения, носещи cгу гени. Cгу протеините са токсични единствено за насекоми от разредите *Coleoptera* (Твърдокрили), *Lepidoptera* (Пеперуди) и *Diptera* (Двукрили), тъй като тези групи насекоми притежават специфични свързващи рецептори, разположени в клетъчните мембрани, през които Cгу токсините проникват в клетките. За всички други разреди насекоми, както и за топлокръвните животни (вкл. и човека) Cгу токсините са безопасни.

Тенденцията за малък брой нотификации, касаещи неразрешени ГМ храни и фуражи от 2015 г. насам, се запазва и през първото тримесечие на 2020 г.

Приложение

1. **Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF):** Под формата на мрежа се създава система за бързо предупреждение за пряк или косвен риск за здравето на човека, произтичащ от храни или фуражи. В нея участват държавите–членки на ЕС, Комисията и Европейският орган за безопасност на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, тази информация незабавно се съобщава по системата и се предава на членовете в мрежата.

2. **Правно основание:** Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи се основава на чл.50 от Регламент (ЕО) № 178/2002¹,. Условието и мерките за прилагането ѝ са описани в Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1715 на Комисията².

3. Видове нотификации:

3.1. **Предупредителна нотификация** – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара;

3.2. **Нотификация за недопуснат внос** – касае пратка с храни, фуражи или суровини, на които е отказано влизането в ЕС поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда;

3.3. **Информативна нотификация** – тя може да е за:

3.3.1. проследяване;

3.3.2. насочване на вниманието.

Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Данните от системата RASFF са достъпни на адрес <https://webgate.ec.europa.eu/rasff-window/portal/#>
https://ec.europa.eu/food/plant/gmo/eu_register_en

¹ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (*OJ L 31, 1.2.2002, p. 1–24*); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A32002R0178>

² Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1715 на Комисията от 30 септември 2019 година за определяне на правила за функционирането на системата за управление на информацията относно официалния контрол и нейните компоненти (Регламент за IMSOC) (*OJ L 261, 14.10.2019, p. 37–96*)

Други научни становища и актуална информация от областта на здравето, хуманното отношение и благосъстоянието на животните, антимикробната резистентност, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига: <http://corhv.government.bg/>

20.05.2020 г.

ИЗГОТВИЛ:

ГЛ. ЕКСПЕРТ, А. ДИМИТРОВА,

ДИРЕКЦИЯ „ОЦЕНКА НА РИСКА ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА“